

U s n e s e n í

Odvolací soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jitky Denemarkové a soudců Mgr. Patricie Adamičkové a Mgr. Martina Řezníčka v exekuční věci oprávněné: **Městská část Praha 7**, IČO: 00063754, se sídlem Praha 7, nábr. Kpt. Jaroše 1000/7, proti povinné: **Mgr. Daniela V.**, nar. xxx, bytem xxx, xxx, za účasti manžela povinné Bohumila V., nar. xxx, bytem xxx, xxx, zastoupeného JUDr. Tomášem Kaiserem, advokátem se sídlem Praha 1, Havlíčkova 1682/15, **pro 2.490.924 Kč**, k návrhu manžela povinné Bohumila V. na částečné zastavení a odklad exekuce, o odvolání manžela povinné proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 15.2.2016, č. j. 64 EXE 3286/2013 - 245,

t a k t o :

- I. Usnesení soudu I. stupně se ve výroku o částečném zastavení exekuce I. zrušuje a v tomto rozsahu se věc vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.
- II. Usnesení soudu I. stupně se výroku o odkladu exekuce II. **mění** tak, že exekuce, jejímž provedením Obvodní soud pro Prahu 4 dne 18.4.2014 pod č. j. 64 EXE 3286/2013 – 15 pověřil soudního exekutora Mgr. Daniela Vlčka, Exekutorský úřad Praha 7, se **odkládá** do právní moci rozhodnutí o částečném zastavení exekuce, pokud jde o způsob jejího provedení příkázáním pohledávky z účtu manžela povinné číslo xxx, číslo účtu xxx u peněžního ústavu Komerční banka a.s.

O d ů v o d n ě n í

Usnesením ze dne 15.2.2016 soud I. stupně zamítl návrh manžela povinné na částečné zastavení exekuce, jejímž provedením soud dne 18.4.2014 pod č. j. 64 EXE 3286/2013 - 15 pověřil soudního exekutora Mgr. Daniela Vlčka, Exekutorský úřad Praha 7, a to pokud se týká způsobu jejího provedení příkázáním pohledávky z účtu manžela povinné číslo xxx, číslo účtu xxx u peněžního ústavu Komerční banka a.s. (výrok I.) a zamítl návrh manžela povinné na odklad uvedené exekuce, pokud se týká způsobu jejího provedení příkázáním pohledávky z uvedených účtů manžela povinné (výrok II.).

Soud I. stupně tak rozhodl o návrhu manžela povinné ze dne 8.10.2015, doplněného

podáními ze dne 27.10.2015 a 9.11.2015, kterými se domáhal zastavení exekuce pro výše uvedený způsob jejího provedení a odkladu exekuce s tím, že exekuční příkaz č. j. 101 EX 07909/13 - 089 byl vydán 9.7.2014, tedy v době platnosti nového občanského zákoníku a navrhl, aby soud vyřešil předběžnou otázku, jakou částku představuje podíl povinné na společném jmění manželů ve smyslu § 742 nového občanského zákoníku. Do doby rozhodnutí o předběžné otázce navrhl exekuci odložit. Podle manžela povinné se na účtech nachází příjmy z jeho podnikatelské činnosti (advokacie) z období let 2006 až 2014, přičemž na těchto příjmech se povinná žádným způsobem nepodílela. Manželé spolu již více než 10 let nežijí a nevedou společnou domácnost, podle § 742 odst. 1 nového občanského zákoníku by podíl povinné na společném jmění manželů činil 1.636.648,43 Kč. Manžel povinné však požadoval, aby bylo přihlédnuto i k tomu, že to byl výhradně on, kdo se na vytvoření převážné většiny výše uvedeného majetku podílel a považoval za odpovídající započíst v jeho prospěch částku ve výši 50 % z vymezeného podílu, tedy podíl povinné na společném jmění činí 818.324,22 Kč a navrhl proto, aby exekuce byla částečně zastavena s tím, že vymožená částka z majetku ve společném jmění manželů nesmí převýšit částku 818.324,22 Kč. Podáním ze dne 9.11.2015 pak doplnil, že je třeba zabývat se rozsahem v exekuci vymáhaného závazku povinné ve vztahu k míře přiměřené majetkovým poměrům manžela povinného a povinné v době, kdy měl vzniknout a že tak součástí společného jmění není. V této souvislosti poukázal na pravidlo § 143 odst. 1 písm. b) občanského zákoníku.

Oprávněná s návrhem manžela povinné na částečné zastavení nesouhlasila. Povinnost uložená exekučním titulem nepředstavuje závazek, který by povinná převzala bez souhlasu druhého manžela. Naopak, jde o povinnost, která vznikla na základě její déletrvající protispoločenské a trestní činnosti v letech 2001 až 2005. Jedná se tedy o povinnost založenou jednáním povinné, která jednomu z manželů vznikla za trvání manželství a společného jmění manželů, a to bez ohledu na to, kdy tato povinnost byla povinné uložena pravomocným rozsudkem soudu. Poukázala na přechodná ustanovení nového občanského zákoníku s tím, že jí není zřejmé, proč by se na toto exekuční řízení měla vztahovat nová hmotněprávní úprava.

Soud I. stupně dospěl k závěru, že návrh na zastavení exekuce a odklad exekuce nejsou důvodné. Poukázal na to, že o stejném návrhu manžela povinné na částečné zastavení exekuce již bylo pravomocně rozhodnuto usnesením soudu ze dne 26.2.2015, č. j. 64 EXE 3286/2013 – 89, ve spojení s usnesením Městského soudu v Praze ze dne 9.9.2015, č. j. 23 Co 212/2015 – 147 s tím, že na závěrech tam uvedených, které odcitováním části odůvodnění rozhodnutí odvolacího soudu připomenul, se ničeho nezměnilo.

Vzhledem k tomu, že neshledal důvody částečného zastavení exekuce, neshledal ani důvody pro odklad exekuce.

O nákladech řízení o částečném zastavení a o odkladu exekuce nerozhodoval, neboť o nich rozhodne pověřený exekutor příkazem k úhradě nákladů exekuce, případně soud v konečném rozhodnutí o zastavení exekuce.

Proti usnesení se odvolal manžel povinné. Namítl, že soud I. stupně se vůbec nezabýval jeho novou a věcnou argumentací, kterou uvedl v podání ze dne 9.11.2015 a ve věci bez dalšího rozhodl shodně jako o minulém návrhu na částečné zastavení exekuce. Obsah podání ze dne 9.11.2015 shrnul v odůvodnění svého rozhodnutí jen velmi stručně. Přitom pominul, že v návrhu byla na rozdíl od předchozích návrhů uvedena nová věcná a relevantní argumentace podložená aktuální judikaturou dovolacího soudu a i dostupnou právní teorií

v tom směru, že v exekuci vymáhaný závazek je nutné poměřovat z hlediska splnění podmínek stanovených § 143 odst. 1 písm. b) občanského zákoníku, kdy daný závazek do společného jmění povinné a manžela povinné, vzhledem k jeho extrémní výši několika milionů, zjevně nespadá, a proto ho není možné vymáhat z účtů manžela povinné. Nejednalo se tak slovy soudu I. stupně o „stejný návrh“ na částečné zastavení exekuce, neboť argumentace manžela povinné byla na rozdíl od původních návrhů nová a odlišná. V podání ze dne 9.11.2015 odkázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky ze dne 24.10.2013, sp. zn. 23 Cdo 2743/2011, v němž se dovolací soud mj. zabýval otázkou aplikace pravidla uvedeného v § 143 odst. 1 písm. b) občanského zákoníku v případě deliktních závazků jednoho z manželů, a ve kterém dospěl k závěru, že i v případě takových závazků je pro závěr, že daný deliktní závazek jednoho z manželů do společného jmění spadá, nutné splnění podmínek stanovených § 143 odst. 1 písm. b) občanského zákoníku a že tak nelze automaticky o každém deliktním závazku jednoho z manželů uzavřít, že je součástí společného jmění manželů. Poukázal i na dostupnou právní teorii, podle které je rovněž nutné na deliktní závazky jednoho z manželů analogicky aplikovat ust. § 143 odst. 1 písm. b) občanského zákoníku a poměřovat je ve vztahu k majetkovým poměrům manželů. Upozornil na novou právní úpravu § 732 nového občanského zákoníku, z níž je zřejmá vůle zákonodárce chránit majetek toho z manželů, který ke vzniku takového deliktního závazku druhého manžela nijak nepřispěl, popřípadě o něm ani vůbec nevěděl. Soud I. stupně se však uvedenou novou argumentací nijak nezabýval, pouze mechanicky zopakoval svou argumentaci, respektive argumentaci odvolacího soudu vztahující se k původním návrhům, zejména vůbec nereagoval na existenci rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 23 Cdo 2743/2011, na níž výslovně odkázal a z níž je zřejmé, že dosavadní právní názor soudu v tomto směru nemůže obstát. Navrhl, aby odvolací soud napadené rozhodnutí soudu I. stupně změnil tak, že se návrhu manžela povinné na částečné zastavení exekuce a odložení exekuce vyhovuje, popřípadě, aby rozhodnutí zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Oprávněná souhlasila s napadeným rozhodnutím soudu I. stupně s tím, že exekucí vymáhané plnění je nutné poměřovat z hlediska splnění podmínek stanovených § 143 odst. 1 písm. b) občanského zákoníku. Trvá však na svém názoru, že závazek povinné k úhradě částky 2.490.924 Kč nepředstavuje extrémní výši několika milionového závazku, který vznikl sice trestnou činností povinné, avšak za trvání manželství účastníků a za trvání společného jmění obou, kdy manželství i společné jmění trvá dodnes a povinná ani její manžel neměli zřejmě žádný důvod k ukončení jak manželství, tak společného jmění. Dlouhodobé trvání společného jmění, manželství i dlouhodobost trvání trestné činnosti povinné, které nebylo zcela nahodilé, mimořádné a jednorázové, nýbrž dlouhodobě trvajícím, promyšlené a nepochybně i úmyslné, vede oprávněnou k závěru, že jsou splněny podmínky pro to, aby uvedená pohledávka oprávněné a současně závazek povinné a jejího manžela, tvořily součást společného jmění povinné a jejího manžela. Z pohledu oprávněné podání manžela povinné ze dne 9.11.2015 neobsahuje žádné nové skutečnosti, které by měly vyvracet dosavadní závěry soudu I. stupně i odvolacího soudu o tom, že závazek povinné je součástí společného jmění povinné a jejího manžela, a že jsou splněny podmínky pro zamítnutí návrhu na zastavení exekuce z účtu manžela povinné u Komerční banky a.s. a pro zamítnutí návrhu na odklad exekuce z téhož účtu. Navrhla, aby odvolací soud odvolání manžela povinné zamítl.

Povinná se k odvolání nevyjádřila.

Po zjištění, že odvolání je přípustné bylo podáno oprávněnou osobou a včas (§ 201, § 204 o. s. ř. ve spojení s § 52 odst. 1 exekučního řádu), odvolací soud přezkoumal z podnětu

podaného odvolání napadeného usnesení i řízení, kterého jeho vydání předcházelo, postupem podle § 212 a § 212a o. s. ř. ve spojení s § 52 odst. 1 exekučního řádu, bez nařízení jednání (§ 214 odst. 2 písm. d/ o. s. ř.), a shledal, že odvolání manžela povinné je opodstatněné.

Vzhledem k tomu, že usnesení Městského soudu v Praze ze dne 9.9.2015, č. j. 23 Co 212/2015 - 147, na jehož závěry odkazoval soud I. stupně v odůvodnění napadeného usnesení, a jimiž své rozhodnutí odůvodnil, bylo k dovolání manžela povinné usnesením Nejvyššího soudu České republiky ze dne 3.10.2016, sp. zn. 20 Cdo 872/2016 zrušeno, včetně rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 26.2.2015, č. j. 64 EXE 3286/2013 - 89 a věc vrácena Obvodnímu soudu pro Prahu 4 k dalšímu řízení, nemůže odvolací soud přisvědčit napadenému rozhodnutí v jeho závěrech, neboť i odvolací soud je vázán právním názorem dovolacího soudu (§ 243g odst. 1 o. s. ř.).

Dovolací soud ve výše zmíněném rozhodnutí dospěl k závěru, že i na závazky vzniklé v důsledku porušení právní povinnosti, je nutno analogicky aplikovat ta ustanovení občanského zákoníku, která podmiňují zařazení závazku do společného jmění jeho rozsahem, resp. přiměřeností k majetkovým poměrům manželů - § 143 odst. 1 písm. b), neboť toto ustanovení se jeví jako nejbližší. Vznikl-li předmětný závazek jako následek trestné činnosti povinné za trvání manželství, není možné bez dalšího uzavřít, že takovýto deliktní závazek jednoho z manželů je vždy součástí společného jmění manželů, neboť je třeba zkoumat, zda rozsah deliktního závazku nepřesahuje míru přiměřenou majetkovým poměrům manželů podle ust. § 143 odst. 1 písm. b) občanského zákoníku, a teprve na základě takto zjištěných skutečností rozhodnout, zda předmětný závazek náleží do společného jmění manželů, nebo zda se jedná o výlučný závazek toho z manželů, který vznik závazku zapříčinil. Odvolací námitka manžela povinné, že povinností soudu je zabývat se otázkou, zda v exekuci vymáhaná pohledávka je součástí společného jmění manžela povinné a povinné z pohledu splnění podmínek uvedených v ust. § 143 odst. 1 písm. b) občanského zákoníku je tedy důvodná.

Jelikož se soud I. stupně věcí z výše uvedeného pohledu nezabýval, je jeho rozhodnutí ohledně nedůvodnosti částečného zastavení exekuce předčasné a proto nesprávné.

Z uvedeného důvodu odvolací soud zrušil napadené usnesení ve výroku I. podle § 219a odst. 1 písm. a) o. s. ř. ve spojení s ust. § 52 odst. 1 exekučního řádu a podle § 221 odst. 1 písm. a) o. s. ř. ve spojení s ust. § 52 odst. 1 exekučního řádu věc v uvedeném rozsahu vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení. V něm bude exekuční soud zkoumat, zda rozsah deliktního závazku nepřesahuje míru přiměřenou majetkovým poměrům manželů podle ust. § 143 odst. 1 písm. b) občanského zákoníku, a zda náleží do společného jmění manželů či se jedná o výlučný závazek povinné.

Ve výroku o odkladu exekuce II. odvolací soud změnil napadené usnesení I. stupně podle § 220 o. s. ř. ve spojení s ust. § 52 odst. 1 exekučního řádu tak, že exekuci odložil do právní moci rozhodnutí o částečném zastavení exekuce, pokud jde o způsob jejího provedení příkázáním pohledávky z účtu manžela povinné číslo xxx, číslo účtu xxx u peněžního ústavu Komerční banka a.s. Odvolací soud přitom vycházel z ust. § 266 odst. 2 o. s. ř., podle něhož může soud i bez návrhu povinného odložit provedení výkonu rozhodnutí, lze-li očekávat, že výkon rozhodnutí bude zastaven. Nelze totiž vyloučit, že po provedení dokazování v řízení o návrhu povinného na částečné zastavení exekuce, nebude exekuce částečně zastavena.

P o u ě n í : Proti tomuto usnesení lze podat dovolání za podmínek uvedených v § 237 o. s. ř. do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu České republiky v Brně prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 4.

V Praze dne 15. května 2017

JUDr. Jitka Denemarková, v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Soňa Hanáková